

Az alábbi pillanatképek tulajdonképpen az újságíró szkepticizmusának szülöttei. Nem hitt ugyanis abban a még mindig fel-felbukkanó nézetben, hogy az »átlagember változatlanul úri huncutságnak tartja a politikát«. Csak úgy találomra becsengetett ezért a Petőfi Sándor sugárút 55-61. számú szövetkezeti ház néhány lakásába, hogy lássa az igazságot.

Könyvbarátok

Szimpatikus szöke óriás nyit ajtót, lehet úgy harminc év körül, Pálkás Gyula a neve. A tekintete csupa kérdés, hogy mit akarhatok reggel 9 óra tájban, de aztán megnyílt az arca, és beljebb invitál. Az asztalon kiterítve a friss Dél-Magyarországot, azt böngészgette, mielőtt beeresztett.

Perceken belül összeismerkedünk. Megtudom, hogy a textilművekben művezető, a felesége munkahelye pedig a kéziszerszámműgyár. Ezen a héten mindketten délutánosok, addig ráérősen tesznek-vesznek idehaza. A négytagú család (két kislány van) 3200 forintból él. Nagyon rendes a lakás. Szép bútorok, rádió, tv és sok könyv, legalább háromszáz kötet. Főleg szépirodalom: Móricz, Osztrovszkij, Ady, Thomas Mann stb.

Két évvel ezelőtt még a KISZ-ben tevékenykedett Pálkás Gyula, de most már »kiőregedett«. Most higgadtan politizál. Nem kommunista, pártnapokra, szakszervezeti gyűlésekre jár, s olykor-olykor fel is szólal. Már nem is tudna megenni flysmi nélkül. Az újságban üzemi riportokat és rövid politikai cikkeket szeret olvasni, s persze a sportot is.

Felesége is előjön, hogy hallja, amit beszélünk. Kipirult-boldogan bújkál férjéhez és bizonygatja szavait. Búlszke a könyvtárukra, mely elsősorban az ő érdeme.

Az ifjú filozófus

Özv. Várhelyi Ferencnéknél csak a 19 éves János fiút találom odahaza. A csengetés ugraszott ki az ágyból, s kapkodva igyekszik rendet csinálni a kisebbik szobában. A rekamiéről egyetlen mozdulatlan lerántja az összes ágyneműt és egy székre gyűri. Közben meglegő hangosan beszél és uramo.

— Kérem, uram — közli minden átmenet nélkül — én elégedetlen vagyok az Önök lapjával.

Ezt úgy mondja, mintha ő lenne az államfő, de a folytatás mindenesetre igen érdekes. Kifogásolja, hogy kevés a tárca, keveset frunk művészeti kérdésekről, meg olyasmiről, ami a fiatalokat érdekli. Igyszem neki megmagyarázni, de türelmetlen. Közbevágy, vitatkozik. Csupa feszültség. Látszik, hogy még nem tisztázta önmagával, hogyan illeszkedik be a társadalomba. Erkölcsi elvei, amelyek szerint életét be akarja rendezni, tisztázatlanok. Most a legnagyobb filozófus. Valósággal rámkilált:

— Uram, hol az igazság? Ha az egzisztencialistákat olvassa az ember, részben nekik is igazat kell adni, ha a marxistákat, akkor meg mint-ha ők mondanak helyesen.

— Ismeri jól a dialektikus materializmust és a vele szemben álló különféle idealista irányzatokat? — kérdezem.

Egy pillanatig sem késik a válaszával, amely olyan, mint a bölcsességek bölcsessége, mint valami kinyilatkoztatás:

— Uram, én olvastam Marxot és Sartre-t, azt hiszem, ezzel mindent megmondtam.

Ejha! Meg akarom vallani neki, hogy én Marxot sem ismerem még eléggé, pedig már csaknem húsz éve kommunistának vallom magam, de őrá figyelek inkább. Szépen beszél a békéről, elfélt

a háborút, idegen szavak, extrém kifejezések, filozófiai fogalmak keverednek mondataiban. Időnként belekaszál a levegőbe, felugrik, visszaül, fogja a fejét és gondolkodik, majd hirtelen megint kívág egy merész ítéletet.

Rokonszenves fiú. Második gimnazista, esti tagozaton. Amikor felemeli a szétnyitott és lapjaival a padlóra letett két könyvet, amelyet érkezésem előtt olvashatott felváltva, olyan érzésem támad, hogy hamarosan meg fogja találni az igazságot.

Az eszményi férfi

A következő lakásban is hatalmas szál férfi, Szűcs Ferenc a házigazda: valóságos Gulliver. A tűzoltóság-nál dolgozik 24 órás szolgálatban, s éppen hazakerkezt. Várja haza a feleségét a Cipónagykereskedelmi Vállalatból, hogy délután nekifoghassanak együtt a mosásnak. Szűcs Ferenc tehát eszményi férfi. Mindenben segít asszonyának, hogy az otthoni munkát mielőbb elvégezze, nyugodtan tanulhassanak, szórakozhassanak. Délutánig még elintézi, hogy hároméves kislányukat felvegyék a napközibe.

Ebben a lakásban szinte minden van már: kávédaráló, porszívó, mosógép, centrifuga, rádió, televízió, Fritzsider hiányzik még, de év végére az is meglesz. Elvük, hogy az otthon legyen szép és kellemes, ahol jól lehet pihenni a munka fáradalmait. Könyvük még kevés van, talán ötven kötetnyi, viszont járatnak egy csomó újságot. Mindent szeretnek tudni, ami a világban történik. A Dél-Magyarországon kívül rendszeresen olvassák a központi lapokat, s a rádió meg a tv híreit sem szalasztják el, ha csak tehetik. Egyébként otthon-ülő embereknek vallják magukat, csak a kirándulások kedvelik. Már készülnek, hogy szétnezzenek a Budapesti Nemzetközi Vásáron.

Elégedettek és optimisták. A csinos lakást meg a háromezer forintnál több havi keresetet olyan alapnak tekintik, amely biztosítja a nyugodt megélhetést.

Az asszony kommunista

Tóth Andrásnéknél a feleség csinos-elegánsan felöltözve éppen indulni készül kocsivezető, a postáról májusban átmeny dolgozni a gumigyárba. S ez most a leggyakoribb beszédtema, ha összejönnek barátjaikkal egy kis eszmecserére. Ilyenkor Tóthné is rendszerint előhozakodik problémájával: szeretnének, ha bent a városban dolgozhatna, azonban nemrég közölték vele, hogy nincs hely. Mit tehetnek? Várnak, hátha mégis hamarosan sikerül a dolog.

Tóthné párttag, a férje nem. Ezer meg ezer szál köti őket a politikai élet áramához, mert mindketten szívesen vállalnak társadalmi megbízatást. Tóth András például önkéntes rendőr, ami azt jelenti, hogy néha bizony sokáig kell rá várni este.

Igényeik iránt érdeklődöm, mire az asszony szétárja a kezét: ez van — mondja a tekintete és szétnezi a lakásban. Alig hiányzik már valami. Divatosabb szőnyegek, néhány bútordarab és más apróbb dolog. Ha több pénzük lenne, többet költenének, de így sincs panaszuk.

Havi 3200-ból ők is jól kijönnek harmadmagukkal.

Örök fiatalok

Szíves fogadtatásban van részem Varsa Andoréknál is, a B-lepcsőház I. emeletén. Feltűnően nett, őshajú

hölgy jön ki előm a konyhá-ból, s cseppet sem lepődik meg, amikor közlöm vele jókedvelem célját. Csupa kedves, eleven, csak úgy sugárzik róla az életkedv. A kétszobás lakás egyszerűen, ízlésesen berendezett, a falak oly tiszták, mintha csak egy hete költöztek volna ide.

Nyugdíjasok. Ezeröttszáz forintból, plusz a kisebbik szoba időszakonkénti albérlési díjából éldegélnek. A férj nincs idehaza, valami közügyben intézkedik, mint a lakásszövetkezet felügyelő bizottságának tagja. Az asztalon egész újsághalom. Járatják a Dél-Magyarországot, a Magyar Ifjúságot, naponta megveszik az Esti Hírlapot, vasárnap pedig a központi napilapokat. Mindig mindent tudnak országról-világról. Tv-jük nincs, de néha feljárnak híradót meg operát nézni a második emeleti szomszédába.

A háziasszony cigarettával kínál és szívesen tájékoztat:

— Rendszeres olvasói vagyunk a Somogyi Könyvtárnak. A férjem éppen most készül visszavinni öt könyvet, s hoz helyettük másikat. Elképzelhetetlennek tartjuk, hogy elzárkózunk a világtól. Ilyenkor, mikor jó az idő, sokat sétálunk, szeretünk mindent látni, hallani. Fiataloknak érezzük magunkat.

Varsaék derűs szívéllyessége, nyugalmas boldogsága átragad a vendégre, s örül a körükben eltöltött félórás-kának is.

Csupán villanásnyi betekintések ezek néhány olyan lakásba, ahol úgynevezett kismemberek élnek. Valamennyi színes, érdekes, egyéniség, különféle célokkal, felfogással. Egy azonban közös bennük: szeretik a mai életet és erejük-höz képest igyekeznek még jobbá teremteni.

F. Nagy István

Évek óta minden májusra csokorba kötöm a munkát, az ember megbecsülésének virágait. Késhe a tavasz, lehet hideg, zord idő, ezek a virágok mindig kinyílnak, s ha le is szakítom őket, újra nőnek.

Csáki Béla, a tápéi hajójavító telep szocialista brigádjának vezetője februárban lett kiváló dolgozó. Kemény tél volt és a sójaterén kúszkódtak a fagyval, a hideg vaslemezekkel. A munkával azonban határidőre el kellett készülniük és a ki-tüntetést fűtötte tudatát: »május elseje előtt befejezzük«. Pedig ilyen feladatot eddig még nem vállaltak: a szegedi hajóállomás régi fapontonyját csővázas állóhajóvá kellett átalakítani. A 22x6 méteres pontonra lakást, irodahelyiséget építettek vaslemezekből, iporka hőszigetelőből, alumíniumfóliával bevonva, korszerű berendezéssel, világítással ellátva.

Aztán jött az ár, birkóztak a vízzel, el ne vigye a pontont: és a feladatot időben végrehajtották. A munka ünnepe átadták az állóhajót becsületes helytállással.

Mint anyagmozgató került az újszegedi szövőgyár fonalraktárába 15 évvel ezelőtt Halász Gyula. Szorgalmával, igyekezetével előkészítő disz-pécer lett belőle és most is tanul: a textiltechnikum esti hallgatója. Ismert az üzemből, nemcsak mint disz-pécer, hanem odaadó társadalmi munkájáról is.

Az ünnep előtt hívták a szakszervezeti irodába. Mindennapos jelenség ez, hiszen az üzemi bizottság lelkes aktívja, mégis nagyon meglepődött, amikor közölték vele: jutalomúdíjra küldik az NDK-ba. Szólni sem tudott a meghatódottságtól. Régi vágya teljesült. Csak nehe-

Opera a forradalomról

Moszkvában, a Kreml kongresszusi palotájában mutatják be V. Muragyi «Október» című operáját. A 3 felvonásos opera cselekménye Pétervárot játsszók. Az opera feleleveníti Lenin találkozásait a munkásokkal, valamint a forradalom nagy vezérének razlivi tartózkodását.

I. M. Tumanov rendező és V. F. Rigin díslettervező a lehető legteljesebben kiaknázta a kongresszusi palota hatalmas színpadának lehetőségeit. Új, közös munkájukban sok az eredeti ötletes megoldás.

V. I. Lenin szerepét Artur Eizen alakítja.

A KGST-ből fakadnak a jó gazdasági kapcsolatok

A szegedi cipőgyár termékeinek nagyobb részét exportálja. Nagy tételben kapnak megrendeléseket nyugati országból, de már van vagy tíz éve, állandóan emelkedik a nagy vállalat — a Minőség Cipőgyár — és a szegedi üzemegeység szocialista országokba szállítandó exportja is. Feltételezhető, hogy ezt az egyre növekvő kibontakozódó jó gazdasági kapcsolatot, kialakulásának lehetőségeit a KGST hozta magával.

Csehszlovák géppel, csehszlovák export

A cseh gép nagy szakmai tudást, sok gyakorlatot igényel. Egyetlen óvatlan mozdulat, egy oldalpillantás, — és már kész a selejt. Vigyázni kell, hogy ne túl mélyen fússzon az anyagban a kés. — Már tizedik éve dolgozom rajta, akkoriban kerültek ide az üzembe — Csóka Jánosné keze beszéd közben sem áll meg. — A régi típusú gépen csak tűzni lehetett. Ez a Csehszlovákiában készült tűzőgép egyszerre két munkafolyamatot végez. A

Több mint kétezer Csongrád megyei fiatal tölti nyári tanulmányi szünidejének egy részét építőtáborokban. Ezen — négyszáz egyetemista és hatszáz középfokú — központi építőtáborokba mennek, ahol kéthetenként váltják egymást. A fiúk Lébénybe és Zánkára, a lányok pedig Balatonaligára és Balatonújhelyre.

A központi táborok mellett a Csongrád megyei KISZ-bizottság megyei építőtáborokat is szervez. Ezeknek az lesz a feladatuk, hogy a megye munkaerőhiánnyal küzdő iparágainak segítségét nyújtsanak. Hatszáz fiatal az építőiparban fog dolgozni. Legfontosabb feladatuk lesz a József Attila Tudományegye-

tem diáktáborának felépítése, amelyben az egyetemisták személyesen is érdekeltek. Kétszázötven fiú és száz lány a gorsai, hárszázötven diák pedig a hódmezővásárhelyi állami gazdaságban segíti a nyári munkák elvégzését.

Az építőtáborokban a jelentkezőkben élenjár a Pelsőfokú Vasútforgalmi Technikum. Hetven fűdhallgatója közül tizenketten központi, huszonkilencen pedig helyi táborba jelentkeztek.

A táborokban még mindig tartanak a jelentkezések. A középiskolákban máris száz százezeren felüli a jelentkezés. Az egyetemeken és felsőfokú intézményekben is be-töltötték a szilveszteri létszám 75-80 százalékát.

gsm

nem kell olyan erőt kifejtenie ennél a munkánál, mint a régi rendszerű gépen. A munkafolyamat minősége sokkal jobb, mint amilyen a régi módszerrel lehetett és ez a gép is két ember helyett dolgozik egyszerre.

A Szovjetunió mindig nagy tételben rendel

— Ez kérem, — s gondosan, mint a jó gazda, végigméri szemével két keze munkáját — a Szovjetunióban készül, — teszi hozzá rövid várakozás után Csúcs Antal. Már csak kíváncsiságból is megérdeklődik, hogy hova megy a most gyártott széria, merthogy a munkalapon nincs megjelölve.

— Hány pár készül ebből a cipőből? — Az első félévben talán valamivel több, mint hatvan-ezer párat rendeltek. Június 24-ig kell elkészítenünk a még hátralevő harminczet. A Szovjetunió mindig nagy tételben rendel. Nagy területű ország, eloszlik ez úgy, hogy egy-egy városba alig juthat belőle néhány pár.

— Hogy tetszik ez a típus? — fehér, félmagas sarkú körömcipő. Diszítése: fején saját anyagból szalagfűzés, mely megkötve végződik.

— Munkaigényes, kényes széria. Vigyázni kell rá nagyon, mert fehér. Szeretem csinálni, mivel világ életemben női cipőket készítettem. Legjobban azonban akkor szeretem nézegetni, amikor már viselik is.

Becsülete van a magyar cipőnek

Szél Lászlóné bármerre jár, — ha női szemmel is — ő is a cipőket nézi.

— Igazán örülök, hogy szerte a világon nagy becsülete van a magyar cipőnek. Igaz, én csak az NDK-ban jártam a lipcei vásáron, s így csak ezen az egy helyen győződhettem meg személyesen gyártmányaink keletjéről, de hallomásból tudom, hogy a magyar cipőt szívesen viselik a nők a föld bármely területén.

Elmeséli, hogy Lipcében házigazdája serdülő leánya dicsérte a magyar fazonokat, meg a cipők cikkjét. Hallott róla, hogy Moszkvában örömmel adják egymás kezébe az orosz nők a külcset, ha magyar szállítmány érkezik az üzletükbe. De azt is tudja, hogy a lengyel lányok asszonyok még a jóval magasabb árat is hajlandók megfizetni egy-egy tőlünk érkezett tásarkúért.

— Azt hiszem, érthető is, hogy büszkéik vagyunk munkánk sikerére — mondja Szél Lászlóné. — Azonban azt szeretném megjegyezni, hogyha belföldi cipőket gyártunk, ugyanolyan gond-attal igyekszünk a minőségre vigyázni, mintha exportra dolgozunk. Mert a jó minőségű külföldi cipő öregbő hárvevűnk, a belföldit viszont mi viseljük.

Méry Éva

Májusi csokor

moson. Kocsivezető. Már hat éve legtöbbször hajnali 3-4 órakor kel, felesége újszintén korán megy a gyárba. Három gyerekkel éltek egy vizes, egészségtelen helyiségben Alsóvárosban. Türelmesen, bizakodva: egyszer lesz jobb is.

És lett. A Közlekedési Vállalat és a III. kerületi tanács egy szép, tiszta, egészséges kétszobás lakáshoz juttatta őket. Most költöztek be. Örömteli május elseje köszöntött a Sávolyi családra.

Nyerésgrészesedést osztottak az ünnep előestéjén a DAV szegedi üzletigazgató-ságán. Minden dolgozó 12 napi fizetését kapta, — a rendes fizetésén kívül —, de volt, aki nagyobb összegben részesült: hűségjutalomban. Azok, akik huszonöt, illetve húsz és tíz éve dolgoznak a vállalatnál, hűségjelvényt kaptak. Egy arany, két ezüst és huszonöt bronz hűségjelvény a munka becsületét jelképezi az anyagi elismerés mellett.

Beteg lett a textilművek egyik munkásnője, Bakó Jó-

zsefné. Az egyedülálló asz-szony kórházba került és magára maradt kilenc éves kislánya. Munkatársa, Vass Jánosné szakszervezeti műhelytitkár már többször meglátogatta a kórházban és egy brigádot szervezett. Feltakarították lakását. A gyerekek ételéről gondoskodtak, megbeszéltek a szomszédasszonyal — az újszegedi szövőgyár dolgozója —, hogy törődjék a kislával és azon-külv rendszeresen felkeres-sik beteg munkatársuk otthonát. Bakóné, sajnos, így érte meg az idei májust, de mégis jó érzés számára, hogy nem hagyták egyedül...

Ma ünnepre gyűlnek össze a falemezgyár gőztűrésű üzemeinek dolgozói. Sertést vág-tak, nagy május elsejei lakomát rendeznek és jutalmat osztanak a munkásoknak. Csamangó József anyagtéri csoport első ízben veszi át a kiváló dolgozó oklevelét és persze a »plusz« egyheti fizetést. Szél Ferenc lakatos, Király István kőrfűrészes mester, Lebak Lajos, Sörös Ferenc keretfűrészesek már nem első esetben nyerik el e kitüntető címet. És szórakoznak a munka ünnepén, szól a zene, táncperdülnek a munkások...

Elfáradt a munkában Bagi Orbán, a szegedi szőrmeggyár szabó gépésze. Az üzem vezetői biztatták: maradjon, szükség van még az ő két ügyes, dolgozó kezére, de Bagi bácsi mégis úgy döntött, nyugdíjba megy. Az ünnep előtt került sör a búcsúztatására. Munkatársai, a szakszervezet, a gyár igazgató-sága elhalmozta ajándékkal, kedves szóval. Tíz év után elváltak, de most a május elsejei felvonulásra azért mégis előjön a régi munkások közé Bagi Orbán, együtt ünnepel a nagy családdal.

Markovits Tibor